

တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ
“TAI-LENG NATIONALITIES DEVELOPMENT PARTY (T.N.D.P)”

မူဝါဒများ၊ ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ

နိဒါန်း

၁။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ စုပေါင်းနေထိုင်ကြရာတွင် တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) လူမျိုးများလည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းနှင့် ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်း မြေပြန့်လွင်ပြင်တစ်လျှောက် သမိုင်းအစဉ်အလာခိုင်မာစွာဖြင့် မြို့ပြပြည်ရွာများ တည်ထောင်ကာ ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်းဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဒေသခံရှမ်းနွယ်ဝင်များဖြစ်သော တိုင်းလိုင်၊ တိုင်းလေ၊ တိုင်းမောဂ်၊ တိုင်းခမ်းတီး၊ တိုင်းလုံ၊ တိုင်းဆာ၊ တိုင်းဖွန်၊ တိုင်းဂဒူး၊ တိုင်းဂကန်း၊ တိုင်းခွမ်း၊ လူမျိုးတို့သည် ရှေးပဒေသရာဇ်ခေတ်၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးခေတ်နှင့် လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ်အဆက်ဆက် တို့တွင် ပြည်ထောင်စုအပေါ် သစ္စာစောင့်သိရှိသေပြီး တာဝန်ကျေပွန်ခဲ့ကြပါသည်။

၂။ ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) မျိုးဆက်များသည် မိမိတို့၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများကို အလေးထားမှု လျော့နည်းလာပြီး နေရာဒေသအလိုက် တိုင်းလိုင်၊ တိုင်းနိုင်း၊ တိုင်းချောင်း၊ တိုင်းလျှန်၊ ရှမ်းနီ၊ ရှမ်းဗမာ၊ ရှမ်းကလေး၊ မြေလတ်ရှမ်း ဟူ၍ အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်နေ ကြပါသည်။

၃။ ရှေးနစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ ဒေသအတွင်း မြို့ပြပြည်ရွာ ထူထောင်နေထိုင်လာခဲ့ကြသည့် တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) လူမျိုးများသည် ရှေးခေတ် ပျူလူမျိုးများကဲ့သို့ ကွယ်ပျောက်သွားရပါက သမိုင်းတွင်ရစ်မည့် နှစ်နာဆုံးရှုံးမှုကြီးကို ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ မလွဲမသွေ ကြုံတွေ့ရပေတော့မည်။

၄။ ထို့ကြောင့် တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) လူမျိုးများသည် အခြားတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများနည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် “တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ” “TAI-LENG NATIONALITIES DEVELOPMENT PARTY (T.N.D.P)” ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယုံကြည်ချက်

၅။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်လျက်ရှိကြသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု ကင်းရှင်းပြီး တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း စသည့် လောကပါလတရားတို့ လွှမ်းခြုံလျက် အချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာဖြင့် လူမျိုးစုအသီးသီး၏ ဘာသာအယူဝါဒ၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ စာပေယဉ်ကျေးမှု တို့ကို အပြန်အလှန် လေးစားတန်ဖိုးထားကြမှသာလျှင် စည်းလုံးညီညွတ်၍ အဓွန့်ရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ထောင်နိုင်မည်ဟု အလေးအနက် ယုံကြည်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၆။ (က) နိုင်ငံသားအားလုံး၏အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများကိုအာမခံနိုင်သည့်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ကြီး တည်ဆောက်ရန်။

- (ခ) ပြည်သူလူထုအား အကြောက်တရားဖြင့် အုပ်ချုပ်သော အာဏာရှင်ဆန်သည့် နိုင်ငံရေးစနစ် မျိုး မပေါ်ပေါက်စေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဂ) ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများအချင်းချင်း အတူတကွ ယှဉ်တွဲနေထိုင်၍ ဒေသအကျိုးစီးပွား များကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး မိမိတို့၏ အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက် ရန်။
- (ဃ) မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားများကို ထိခိုက်ပျက်စီး စေလျက်ရှိသော မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများသုံးစွဲမှု ရောင်း ဝယ်ဖောက်ကားမှု၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတို့ကို အမြစ်ပြတ်အောင် ဦးတည်တိုက်ဖျက် ဆောင်ရွက်ရန်။
- (င) တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားတို့၏ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်လုဖြစ်နေသော ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရာဇဝင်သမိုင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံများကို ဖော်ထုတ်၍ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ် ရှင်သန်ထက်မြက် နိုးကြားလာစေရေးအတွက် မိမိတို့လူမျိုးများအကြား ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။
- (စ) မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များအား မိမိတို့၏ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင် သော အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပြုစုပျိုး ထောင်ပေးရန်။

အခန်း (၁)

ပါတီအမည်၊ အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်နှင့် အလံ

၇။ ပါတီအမည်

ပါတီ၏ အမည်ကို တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊ TAI-LENG NATIONALITIES DEVELOPMENT PARTY (T.N.D.P) ဟုခေါ်တွင်ရမည်။

၈။ ပါတီ၏ အမှတ်တံဆိပ်

ပါတီ၏အမှတ်တံဆိပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၉။ အမှတ်တံဆိပ် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်

ရွှေဝါရောင်မှာ တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများနေထိုင်ရာ ရွှေမြေကိုရည်ညွှန်းသည်။ ကျားမှာ ရှမ်းအမျိုးသားများ၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်ပြီး အနီရောင်မှာ တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများကို

ရည်ညွှန်းပါသည်။ အမှတ်တံဆိပ်၏အောက်နားတွင် "တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပါတီ (T.N.D.P)" ဟူသော စကားလုံးပါရှိမည်။

၁၀။ ပါတီ၏အလံ

ပါတီ၏အလံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ အလံ၏ စံပြုအရွယ်အစားမှာ ၁:၁.၆၂၅ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ ပါတီအလံ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

- သုံးနားညီကြိမ်ပုံသည် တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ)လူမျိုးများ အဓိကနေထိုင်ကြသည့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဒေသသုံးခုကို ရည်ညွှန်းသည်။
- အနီရောင်သည် ရဲရင့်ခြင်း၊ သတ္တိရှိခြင်း၊ နိုးကြားခြင်း၊ တက်ကြွခြင်း၊ နွေးထွေးခြင်း။
- အဝါရောင်မှာ မြင့်မြတ်ခြင်း၊ ဂုဏ်ရည်ထွန်းခြင်းတို့ဖြစ်ပြီး တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ)လူမျိုးတို့သည် ဘာသာသာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။
- အစိမ်းရောင်မှာ တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) လူမျိုးတို့သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြပြီး ယင်းလူမျိုးတို့ နေထိုင်ရာဒေသများတွင် တောတောင် ရေမြေ စိမ်းလန်းစိုပြေမှုရှိခြင်း၊ ကျောက်စိမ်းထွက်ရှိခြင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။
- ထောင့်ငါးထောင့်ရှိကြယ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတစ်မျိုးအနေနှင့် တည်ရှိခြင်း၊ အဖြူရောင်မှာ သန့်ရှင်းခြင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်း၊ မြင့်မြတ်ခြင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အခန်း (၂)

ဖွဲ့စည်းပုံ

၁၂။ တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းသည်။

- (က) ပါတီညီလာခံ။
- (ခ) ဗဟိုကော်မတီ။
- (ဂ) ဗဟိုကော်မတီက ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့။
(ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်သည်။)

- (ဃ) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော နာယကအဖွဲ့။
- (င) တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များ။
- (စ) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များ။
- (ဆ) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များ။
- (ဇ) ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် လိုအပ်သော ရေးရာကော်မတီများကို တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

၁၃။ ညီလာခံကျင်းပခြင်း မပြုနိုင်သည့်ကာလများတွင် ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံကို လိုအပ်ပါက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များကို အနီးကပ်ဆုံး ပါတီ ညီလာခံတွင် တင်ပြအတည်ပြုရမည်။

အခန်း (၃)
ပါတီဝင်များ စိစစ်လက်ခံခြင်း

- ၁၄။ ပါတီဝင်များ စိစစ်လက်ခံခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (က) ပါတီဝင်များအား စည်းရုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံရေး ပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်မည်။
 - (ခ) တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ ပါတီဝင်လက်ခံခြင်းကို ပါတီ၏ သတ်မှတ်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့်အညီ စိစစ်လက်ခံဆောင်ရွက်မည်။

အခန်း (၄)
ပါတီစည်းကမ်းချက်များ

- ၁၅။ ပါတီဝင်များသည် အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (က) ပါတီဝင်များသည် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေပါအချက်များကို လိုက်နာကျင့် သုံးရမည်။
 - (ခ) ပါတီဝင်များသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုများကို ကူညီဆောင်ရွက် ပေးရမည်။
 - (ဂ) ပါတီဝင်အချင်းချင်း ချစ်ခင်လေးစားပြီး ရိုင်းပင်းကူညီ စောင့်ရှောက်သွားရမည်။
 - (ဃ) ပါတီဝင်များသည် လစဉ်ပါတီဝင်ကြေးကို ထည့်ဝင်ရမည်။
 - (င) ပါတီဝင်အဖြစ်လျှောက်ထားလိုသူသည် လက်ရှိပါတီဝင်ဖြစ်သူတစ်ဦး၏ ထောက်ခံချက်ကို ရယူပြီး လျှောက်ထားရမည်။

- (စ) ပါတီဝင်များသည်တိုင်းရင်းသားများအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားစေသော အပြောအဆို၊ အပြုအမူများကို ရှောင်ကျဉ်ရမည်။
- (ဆ) ပါတီ၏ စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ခဲ့ပါက ပါတီအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အဆင့်ဆင့် စုံစမ်းစစ်ဆေး အရေးယူခြင်းခံရမည်။ အရေးယူခံရသော ပါတီဝင်တစ်ဦးသည် ပါတီညီလာခံအထိ အဆင့်ဆင့် အယူခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဇ) ပါတီဝင်များ လိုက်နာရမည့်စည်းမျဉ်းများကို ညီလာခံ၊ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့က အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ပြဌာန်းနိုင်သည်။

အခန်း (၅)
ပါတီ၏ မူဝါဒ သဘောတရားများ

၁၆။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ

- (က) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု ၁၀၀ ကျော်ခန့် စုပေါင်းနေထိုင်သော နိုင်ငံတော်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုနှင့် ပြည်နယ် ၇ ခု အမည်နာမခွဲခြားသတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ကြသော်လည်း လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း သီးသန့် နေထိုင်သော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဟူ၍မရှိဘဲ လူမျိုးများ ရောထွေး၍ အတူတကွ ပူးပေါင်းနေထိုင်သော ဒေသများသာ ဖြစ်ပေသည်။
- (ခ) တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအတွင်း ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများ၊ စာပေယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကားတို့ မတူညီကွဲပြားကြသော်လည်း မရှိအတူ၊ ရှိအတူ၊ အေးအတူပူအမျှ အတူယှဉ်တွဲ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး နယ်ချဲ့အန္တရာယ်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသောအခါတွင်လည်း စည်းလုံးညီညွတ်စွာ အတူတကွ ပူးပေါင်းတွန်းလှန်ခဲ့ပါသည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမည်ဟု ယုံကြည်ကြပါသည်။
- (ဃ) ထိုယုံကြည်မှုကြောင့် တိုင်းလိုင်(ရှမ်းနီ)လူမျိုးများသည် ဒေသတွင်း အတူပူးတွဲ နေထိုင်လျက်ရှိသော တိုင်းလုံ၊ တိုင်းလေ၊ တိုင်းဆာ၊ တိုင်းခမ်းတီး၊ တိုင်းဂဒူး၊ တိုင်းဂဏန်း၊ တိုင်းဖွန်းလူမျိုးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုး များနှင့်လည်းကောင်းအတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်၍ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ထက်သန် ခိုင်မာသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် သန့်ဋ္ဌာန်ပြုပါသည်။

၁၇။ နိုင်ငံခြားရေး

- (က) လွတ်လပ်၍ တက်ကြွသော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒကို လက်ကိုင်ပြု၍ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးတွင် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုကို အခိုင်အမာ ရရှိစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာချုပ်များကို လေးစားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆက်ဆံရာတွင် အကျိုးတူလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများကို လေးစားလိုက်နာခြင်းများဖြင့် လက်တွဲ ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဃ) နိုင်ငံတကာနှင့် ပတ်သက်သော အရေးကိစ္စများ၊ ဒေသတွင်း နိုင်ငံများနှင့် ပတ်သက်သော အရေးကိစ္စများကို ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန် အလေးပေး ဆောင်ရွက်သွားမည်။

၁၈။ စီးပွားရေး

- (က) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးမည်။ သက်ဆိုင်သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ခ) နိုင်ငံသားများ၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရေး ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့နည်းပပျောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဃ) လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

၁၉။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်မည်။

- (က) လယ်ယာမြေစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သော တောင်သူလယ်သမားအားလုံး ဥပဒေနှင့်အညီ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ လွှဲပြောင်းခွင့်၊ ရောင်းချခွင့်၊ သီးစားချထားပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။
- (ခ) လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်စီးပွားရေးနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ စိုက်ပျိုး၊ ကြိတ်ခွဲ၊ ရောင်းဝယ်ခွင့်ပြုမည်။
- (ဂ) စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လိုအပ်သော ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လုံလောက်စွာ ရရှိရေး၊ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးရေးမှ သိပ္ပံနည်းကျ စက်မှုလယ်ယာအဖြစ် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဃ) စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပြည်တွင်းပြည်ပကုမ္ပဏီများဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည်။
- (င) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာကြောင့်လည်းကောင်း ပျက်စီးနေသော မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာ ပိုးသတ်ဆေးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပညာပေးကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်မည်။

- (စ) ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများတွင် နှစ်ရှည်ပင်များ အစားထိုး၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းခြင်း စသည်တို့ကို ပညာပေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဆ) လုပ်ငန်းခွင်မှ မတော်တဆဖြစ်မှုများအတွက် တောင်သူလယ်သမားဆိုင်ရာ အသက်အာမခံ လုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွက်လာရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဇ) လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ကာလတို၊ ကာလရှည် ချေးငွေများကို အတိုးနှုန်း သက်သာစွာ ဖြင့် ရရှိနိုင်ရန် စီမံဆောင်ရွက်ပေးမည်။
- (ဈ) တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုဘဝတိုးတက်စေရန်နှင့် အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရန် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ခွင့်ကို ဆောင်ရွက်မည်။

၂၀။ အလုပ်သမားရေးရာ

- (က) အလုပ်သမားတိုင်းသည် အာဆီယံစံနှုန်းနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့စံနှုန်းများဖြင့် သော်လည်းကောင်း မိမိရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများ ရရှိရမည်။
- (ခ) ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရှိ အလုပ်သမားတိုင်း တရားဥပဒေအရ အကာအကွယ်ရရှိရမည်။
- (ဂ) အလုပ်သမားတိုင်း၏ ကုန်ထုတ်မှုစွမ်းအားများ အစဉ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဃ) အလုပ်သမားတိုင်း ကျန်းမာရေးအာမခံချက်ရရှိရမည်။
- (င) အလုပ်သမားတိုင်းသည် မိမိရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးခံစားခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ တင်ပြနိုင်ရမည်။
- (စ) ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲလျှက်ရှိသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အခြေခံလစာများ ပြဌာန်းပေးမည်။
- (ဆ) နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ တိုးတက်ရမည်။
- (ဇ) လုပ်ငန်းခွင်တွင်း နှစ်နာမူ တစ်စုံတရာရှိပါက တရားဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်စေရမည်။
- (ဈ) အမွေလုပ်အားပေး စေခိုင်းခြင်း မရှိစေရ။

၂၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး

- (က) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို မထိခိုက်စေဘဲ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေရှည် အသုံးပြုနိုင်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ နိုင်ငံတကာ မိသားစု၏ နည်းပညာ အကူအညီများ ရယူကာ ဒေသအတွင်းနေထိုင်ကြသူများအား စနစ်ကျစွာ သင်ကြားပို့ချခြင်း၊ ခိုင်မာသော အဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့စည်းကာ ထိရောက်စွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မည်။
- (ခ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေးနှင့် နောင်လာနောက်သားများအတွက် သဘာဝ အမွေအနှစ်များ လက်ဆင့်ကမ်း ကျန်ရစ်စေရန်အတွက် လိုအပ်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများပြဌာန်းရန်နှင့် ထိရောက်စွာ ကျင့်သုံးရန် ဆောင်ရွက်မည်။

- (ဂ) သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကြီးများကို ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်များ ကြိုတင်စီမံထားခြင်းဖြင့် လျော့ကျစေခြင်း၊ ထိရောက်လျှင်မြန်သော ကယ်ဆယ်မှုများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို အစွမ်းကုန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဃ) ကျေးရွာများတွင် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် စည်းရုံးလုပ်ဆောင်မည်။

၂၂။ ပညာရေး

- (က) အခြေခံပညာရေးကို မူလတန်းအထိ အခမဲ့ မသင်မနေရ ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- (ခ) အလယ်တန်း အထက်တန်း ပညာရေးတွင် ထူးချွန်သော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ပေါ်ပေါက်နိုင်စေရန်အတွက် သင်ကြားပေးသော ဆရာ၊ ဆရာမများ ခေတ်နှင့်အညီ အရည်အချင်း ပြည့်မှီစေရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဂ) အရည်အသွေး ပြည့်မှီသော ပုဂ္ဂလိက ပညာသင်ကျောင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာရေးကို အားပေးကူညီမည်။
- (ဃ) ထူးချွန်ထက်မြက်၍ ပညာသင်စရိတ် လုံလောက်မှုမရှိသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။
- (င) နိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ပညာရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများကို အားပေးကူညီမည်။
- (စ) တက္ကသိုလ်မှ သင်ကြားလိုက်သည့်ပညာဖြင့် ပြင်ပလောကတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနိုင်စေရန် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပညာရေးစနစ်ဖြင့် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်မည်။

၂၃။ ကျန်းမာရေး

- (က) အမျိုးသားကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာနှင့် အဆင့်မီအောင် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ခ) ဆေးပညာသင်ကြားမှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးနှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းမီ ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ ပေါ်ထွက်လာရေးတို့ကို ကြိုးစားဆောင်ရွက်မည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်မှဖွင့်လှစ်သည့် ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအတွက် လိုအပ်သော အဆင့်မီပစ္စည်းများ ပြည့်စုံရေး၊ ဆေးဝါးများ အလုံအလောက် ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဃ) နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ ပေါ်ထွန်းလာအောင် အားပေးဆောင်ရွက်မည်။
- (င) ရောဂါကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအတွက် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းလုပ်ငန်းများကို မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်သွားမည်။

- (စ) မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ကွာဟချက်မရှိစေရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည်။
- (ဆ) ငွေကြေးအင်အားချို့တဲ့သော ဆင်းရဲသား ပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အပြည့်အဝ ရရှိခံစားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဇ) ကူးစက်ရောဂါများ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် ကုသရေးတို့ကို အားပေး ကူညီဆောင်ရွက်မည်။
- (ဈ) တိုင်းရင်းဆေးပညာကဏ္ဍ အဆင့်အတန်းမြင့်မားလာအောင် အားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၂၄။ တရားရေး

- (က) တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်ခိုင်မာစေရေးအတွက် လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခွင့်ရှိရမည်။
- (ခ) အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍမှ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးထားသော တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ဟူ၍ မရှိစေရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (ဂ) တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍကို ဆောင်ရွက်ကြရသော တရားသူကြီးများသည် အဂတိတရား(၄)ပါးနှင့် ကင်းရှင်း၍ ရိုးသားဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သူဖြစ်ပြီး ဥပဒေအရာ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ရမည်။
- (ဃ) တရားစီရင်ရာတွင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများကို လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ် လိုက်နာကျင့်သုံးမည်။
- (င) အများပြည်သူတို့ ဥပဒေကို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးသော အလေ့အထ ဖြစ်ပေါ်စေရန် ပညာပေးဆောင်ရွက်မည်။

၂၅။ အုပ်ချုပ်ရေး

အများပြည်သူ ကောင်းစားရေးကို ရှေ့ရှုသော၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် နယ်မြေ အေးချမ်းသာယာရေးကို ထိန်းသိမ်းဖော်ဆောင်သော၊ နိုင်ငံစီးပွားရေးကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စီမံခန့်ခွဲ ဆောင်ရွက်တတ်သော၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု ကင်းရှင်းသော အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍကို တည်ဆောင်မည်။

၂၆။ မူဝါဒများ၊ ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ များကို ပြင်ဆင်ခြင်း

မူဝါဒများ၊ ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံတို့ကို အထူးပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့၏ သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြင်ဆင်သည့်အကြောင်းအရာကို အနီးဆုံး ကျင်းပသည့် ပါတီညီလာခံတွင် တင်ပြရမည်။ ညီလာခံကို တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ခေါ်ယူရမည်။ ဗဟိုကော်မတီ အဖွဲ့ဝင် သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်မှသာ ပါတီညီလာခံ အထမြောက်သည်။ ယင်းပြင်ဆင်ချက်ကို ပါတီညီလာခံ တက်ရောက်လာသူ ထက်ဝက်ကျော်မှ ကန့်ကွက်ပါက ပြင်ဆင်ချက်များကို ပြန်လည်ရှုပ်သိမ်းရမည်။